

Кабанова О.О.

*аспірант кафедри соціальної педагогіки,
соціальної роботи та історії,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини*

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ІЗ СЛПОГЛУХОНІМИМИ ДІТЬМИ У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ ІВАНА СОКОЛЯНСЬКОГО (1889-1960)

Людство в сьогоденні займається безліччю соціальних проблем, проводить також дуже багато різнотипних соціальних проектів, заходів, які допомагають особистості яка має певні вади чи життєві проблеми, аби краще адаптуватися у суспільстві, «легше» пройти етап соціалізації, який є основним, так би мовити, етапом у житті кожної людини.

Тому ж дуже важливим звернутися до науковців, які досліджували проблеми дітей із вадами слуху та зору. Одним тих педагогів хто присвятив цій проблемі все своє життя, хто жив із цією проблемою, був Іван Панасович Соколянський – лікар-дефектолог, педагог, педолог, засновник вітчизняної тифлопедагогіки.

Сьогодні соціалізація особистості з філософсько-соціологічної все більше стає проблемою педагогічною, розв'язання якої є найважливішим чинником оптимального розвитку окремої особистості й суспільства в цілому. Тільки соціально прийнятна соціалізація надає можливість людині повноцінно існувати в сучасному світі [2, с. 4].

Іван Панасович приділяв дітям із вадами зору і слуху практично все своє життя, він автор ряду методик з роботи із такими дітьми. Його винахід став великою знахідкою для навчання дітей із вадами. Діяльність Івана Панасовича не завжди знаходила підтримку у тодішній владі, його статті піддавались нищівній критиці.

**Рис. 1. І. П. Соколянський зі своєю ученицею О. І. Скороходовою
(в центрі)**

Робота з дітьми із вадами залежить від педагога, який із ними працює та від оточення, яке їх оточує та є дуже важливою особливістю для розвитку особистості. І. Соколянський вважав, соціалізація таких дітей повинна проходити у звичайній для них обстановці, в сім'ї, в оточенні рідних та близьких. Також на природі, в сільській місцевості, що на прикладі доводить його діяльність із Юлією Виноградовою, яка виросла в сільській місцевості, і при тому, що вона була сліпоглуха дитина, вона досягла великих успіхів, писала невеличкі твори із коротких фраз. Важливим чинником при керівництві таких дітей є педагогічний вплив та керівництво, при правильному керівництві у таких дітей виникають та розвиваються все більш складні форми спілкування – від елементарних жестів до словесного мовлення. Що дозволяє сліпоглухонімих дітей успішно оволодіти програмою середньої школи, а деяких із них – закінчити вищі навчальні заклади [1, с. 99]. Прикладом цього може слугувати життя та діяльність учениці Івана Панасовича О.І. Скороходова.

Ольга Іванівна Скороходова із-за хвороби, яку пережила ще в дитинстві, спочатку втратила зір, а згодом і слух. Втрата батьків в дитинстві та хвороба залишила глибоку рану, що за несприятливих обставин призвело до безрадісного існування. Глибоке розуміння цієї проблеми, Ольга присвятила все своє життя дефектології. Всі свої життєві переживання Ольга Іванівна висвітлила в трилогії «Як я сприймаю навколишній світ» (1947 р.), «Як я сприймаю і уявляю навколишній світ» (1956 р.), і «Як я сприймаю, уявляю і розумію навколишній світ» (1972 р.). Трилогія була об'єднана авторкою в «ідею необмежених пізнавальних здібностей людської особистості і неймовірних компенсаторних можливостей людського організму» [1, с. 99].

Ольга Скороходова завжди із великою вдячністю згадувала про свого вчителя і говорила про І. Соколянського, що він «...був вчителем і старшим другом...якби не була вихованкою І. П. Соколянського, то не добилася б усього того, чого добилася у своїй науковій, педагогічній та громадській діяльності» [3, с. 15].

Соціально педагогічна діяльність Івана Панасовича Соколянського – педагога, лікаря-дефектолога була дуже насичена, емоційна та клопітка із сліпоглухими дітьми. Він зумів показати як їм (дітям) та і оточенню що вони нічим не відрізняються від інших, можуть так само пристосуватися до життя, навчатися і радіти життю не зважаючи на ті перешкоди які зустрічаються на їх життєвому шляху. Праця із таким дітьми дуже емоційно складна, але той успіх який здобутий лікарем завдяки своєму педагогічному таланту, вартий великої уваги та пошани. Працелюбності Івана Соколянського не було меж, і як результат це успіх у вихованні сліпоглухих дітей.

Список використаних джерел:

1. Соціальна педагогіка. Підручник / А. Й. Капська / За редакцією професора Капської А. Й. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 468 с.
2. Екало С. П. Новаторство Івана Соколянського і його освітня діяльність у місті Умані Черкаської області / С. П. Екало // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Частина 2 / Гол. ред.: Мартинюк М. Т. – К.: Міленіум, 2006. – 266 с.

3. Скороходова О. Памятаю той день... / О. Скороходова // Заклик. – 1975. – № 12. – С. 15-18.

Лакіза А.А.

студентка;

Абрагам В.І.

викладач педагогіки,

ВКНЗ «Коростишівський педагогічний коледж імені І.Я. Франка»

Житомирської обласної ради

АКТИВІЗАЦІЯ РУХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ЗАСІБ ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я ШКОЛЯРА

Впровадження оздоровчої парадигми у систему життєвих цінностей підкреслює очевидність зростання значущості гуманістичної спрямованості життя суспільства. Посилаючись на дослідження Беха І.Д. [1, с. 37], можна відзначити нову освітню та життєву філософію – це зміна виховної позиції педагогів, що полягає у пріоритетності розуміння дитини, визнанні її та сприйнятті. Досягнення оптимального рівня здоров'я та розвитку дітей є критерієм ефективності виховного впливу на особистість. Для того, щоб легше зберегти той потенціал здоров'я, який закладений до народження дитини, а тим більше примножити його, необхідно, щоб у самих вчителів та батьків було свідоме відношення до здоров'я дитини, за рахунок реалізації нової освітньої парадигми: «турбота про здоров'я – найважливіший обов'язок кожної людини». Адже, учні не завжди мають об'єктивне уявлення про здоров'я, як ціннісну категорію. На даний час не існує єдиного тлумачення поняття «здоров'я». Нараховується більше сотні визначень. Така багаточисленність і безуспішність спроб створити єдину, погоджену думку пояснюється тим, що здоров'я являє собою складну понятійну конструкцію, в якій досить важко коротко і однозначно виділити багатогранні сторони його. Велика кількість визначень стану здоров'я віддзеркалює не так дискусійність цього поняття, як багатобічність. Дійсно, здоров'я є основою не лише суб'єктивно відсутнього благополуччя і душевного спокою, а й високої духовної й інтелектуальної активності, можливостей фізичного та соціального розвитку, досягнення тривалого і повноцінного життя. Саме по собі здоров'я не повинно бути метою і сенсом життя, але тільки за його наявності людина відчуває радість і комфортність свого існування, вбачає в житті вищий сенс і сприймає здоров'я як шлях до реалізації цього сенсу. На жаль, поки що не відпрацьовано систему поширення вже існуючого позитивного досвіду щодо формування культури здоров'я. Вона в класичному варіанті має підтримати розвиток індивіда (і суспільства в цілому) через забезпечення інформацією, що зумовлює певний стиль поведінки. Наявність необхідної інформації і володіння спеціальними вміннями та навичками з питань здоров'я дозволяє